

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Sortland kommune
Postboks 117
8401 SORTLAND

Vår dato: 07.11.2019
Vår ref.: 201911413-3
Arkiv: 312
Deres dato: 07.10.2019
Deres ref.: 19/152

Saksbehandler:
Kristin Haugen
22959423/kha@nve.no

Sortland kommune - Tillatelse til midlertidig nedtapping av Storvatnet i Sortland kommune i Nordland – NVEs vedtak

Vi viser til deres søknad av 7.10.2019 om tillatelse til midlertidig nedtapping av Storvatnet i Sortland kommune med inntil 2,5 meter for bygging av ny dam.

Søknaden

«NVE henvender seg i brev av 04.06.2019 til kommunen i anledning manglende fremdrift på bygging av ny dam. Det er å beklage at henvendelsen ikke har vært besvart tidligere.

Det vil ikke være bygget ferdig ny dam innen den frist NVE har satt til 01.12.2019.

Prosjektering av dam har så langt vist at det er nødvendig å senke HRV med inntil 2,5 meter for å kunne bygge ny dam; den gamle dammen må fjernes før bygging av ny dam. I denne sammenheng er forsyningssikkerheten vurdert som tilfredsstillende. Videre har nedtapping et sikkerhetsmessig aspekt, jf. vurderingen om at dammen har redusert sikkerhet etter gravingen i juni 2017.

På denne bakgrunn søker vi med dette om tillatelse til å senke HRV i Storvatnet med 2,5 meter. Med tanke på den korte tiden som er igjen til nevnte ferdigstillelsesfrist uttrykker vi her et ønske om å kunne starte nedtappingen så snart som overhodet mulig. Vi vil ikke starte nedtapping før NVE har gitt slik tillatelse, men vi fortsetter arbeidene med forberedelse. Det er vår plan å nytte hevertprinsippet og 2 stk Ø400 rør. Vi har foreløpig ikke sikker kontroll på hastigheten på senkning av vannstand; denne vil også være avhengig av tilsig.

Til behandlingen av vår søknad: Det vises til brev fra NVE datert 03.07.2018 og 12.12.2018. Av begge skriv fremgår at NVE stiller seg positiv til senkning av HRV.

Sortland kommune vurderer søknad om permanent, lavere HRV. Dette vil vi komme tilbake til forhåpentligvis i nær fremtid.»

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Bakgrunn

Storvatnet er magasin for drikkevannsforsyning til Sortland kommune, som ikke har konsesjon etter vassdragslovgivningen. Damkonstruksjonen er en jorddam bygget i 1910. Dammen er satt i konsekvensklasse 3 ved brudd.

Sortland kommune er pålagt av NVEs damtilsyn å iverksette tiltak på dam Storvatnet, som sommeren 2017 ble utsatt for anleggsarbeider med inngrep i damkonstruksjonen. Dammen er midlertidig reparert, men Sortland kommune er pålagt å iverksette permanent utbedring av dammen innen 1.12.2019. Kommunen har selv meldt at de vil bygge ny dam, og teknisk plan for dette er godkjent av NVE 3.4.2019.

Det foreligger nå pålegg med frist 15.12.2019 om vurdering av dammens sikkerhet inkludert vurdering av hvilken vannstand magasinet bør senkes til inntil ny dam er bygget. Pålegget er gitt med hjemmel i damsikkerhetsforskriften § 8-1 og vannressursloven § 55.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med Fylkesmannen i Nordland for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Fylkesmannen i Nordland uttaler i e-post av 5.11.2019 at av hensyn til fisk og andre vannlevende organismer i Storvatnet og i vassdraget nedstrøms bør perioden vannet er nedtappet gjøres så kort som mulig. De forutsetter at tappevannet fra Storvatnet blir ført tilbake i utløpselva (Storvasselva) nedstrøms dammen. De mener også at det bør sikres en minstevannføring i utløpselva både under nedtapping og oppfylling. Storvasselva er en viktig kilde til vannføringen i Selneselva, som har oppgang og gyting av sjørøret. Fylkesmannen legger ved Rapport 2011-08 fra Ferskvannsbiologen «*Laksefisk og bunndyr som indikator på økologisk tilstand i vassdrag i vannregion Nordland i 2011*». Rapporten forteller at bunnprøver fra Selneselva inneholder de vanligste forventede artene og vurderes til moderat økologisk status. Bekken hadde så liten vannføring at det var vanskelig å få tatt bunndyrprøver, noe som kan ha påvirket resultatet. Ånstadelva var blakket av kloakk og gråvann. Det ble kun fanget ørret i elva, med en tetthet mellom 56 og 114 fisk/100 m² og alle årsklasser representert. Miljøtilstanden vurdert ut fra fiskesamfunn er vurdert som god.

NVEs vurdering

Det er søkt om en senkning av vannspeilet på inntil 2,5 meter for å kunne rive dammen før bygging av ny dam. Kommunen vil også vurdere å søke om en permanent senkning med 2,5 meter. NVE vurderer kun midlertidig senkning i dette vedtaket. Dersom kommunen ønsker å senke vannspeilet på permanent basis, må det sendes en egen søknad om dette. NVE kan gi tillatelse til midlertidig senkning av reguleringsmagasin under normalvannstand etter vannressursloven § 8.

Søk i databaser som Naturbase og Artskart gjort 5.11.2019 viser at det lever ørret, storlom og stor salamander (NT) i tilknytning til Storvatnet. NVE mener at det er lite sannsynlig at tiltaket vil få vesentlige negative konsekvenser for bunnfauna og fisk i Storvatnet. For å gi de vannlevende organismene mulighet til å komme seg vekk fra områder som er i ferd med å bli tørrlagt er det viktig at senkningen av vannstanden skjer tilstrekkelig langsomt. Dette er også fordelaktig for å unngå økt erosjon og flomtilstander nedover i vassdraget. Storvatnet har et areal på ca. 0,3 km², og med en maksimal senkning på 15 cm per døgn vil dette gi en maksimal økning i vannføringen på 520 l/s, avtagende etter hvert som innsjøens areal blir mindre. Middelvannføringen ut av Storvatnet er beregnet til 192 l/s og middelflommen til 2 m³/s i NVEs lavvannsverktøy Nevina. NVE kan stille vilkår om at nedtappingen av magasinet ikke øker flommene i vassdraget. Det er beskrevet en teknisk løsning på

uttappingen og senere bortledning av vann fra magasinet med bruk av hevert og 2 rør med en diameter på 400 mm. For at senkningen av magasinet skal fungere som sikkerhet mot dambrudd må tappearrangementet ha kapasitet til å ta unna det vesentligste av vann som tilføres magasinet i perioden det skal være nedtappet. Vi er usikre på om den planlagte løsningen vil fungere gjennom vinteren med tanke på isdannelse. Det er kommunens ansvar å ha en teknisk løsning for tappingen av magasinet som fungerer slik at vilkårene i konsesjonen blir overholdt.

Fylkesmannen mener at det bør slippes en minstevannføring til Storvasselve i perioden magasinet er nedtappet og under oppfylling av magasinet, særlig av hensyn til sjørrettførende strekning i Selneselva nedstrøms Storvasselve. Langs Selneselva nedstrøms er det et viktig friluftsområde i form av en sti som går langs elva. Storvatnet er vannkilde til Sortland vannverk som forsyner ca. 6800 personekvivalenter inkludert industri og næringsliv ifølge «*Hovedplan for vannforsyning 2015-2026*» for Sortland kommune. I planen står det at ca. 20 % av avrenningen benyttes i drikkevannsforsyningen, det tilsvarer et kontinuerlig vannuttak på ca. 37 l/s. Vannverket har kapasitet til å behandle maksimalt 130 l/s. Etter det NVE har kjennskap til slippes det ikke minstevannføring fra Storvatnet i dag. Ved gjenoppfylling av magasinet vil elva likevel ha mindre vannføring enn vanlig over en lengre periode dersom det ikke settes krav om minstevannføring. NVE kan sette krav om at ved en nedtapping av magasinet så føres vannet til elveløpet nedstrøms dammen. Det samme gjelder vann som ledes forbi dammen i perioden magasinet er nedsenket. Ved gjenoppfylling av magasinet vil det være bygget en ny dam, og det vil da være mulig å inkludere en mulighet for slipp av minstevannføring i denne. Alminnelig lavvannføring for bekken ut fra Storvatnet er i Nevina beregnet til 30 l/s.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og ikke vil medføre vesentlige endringer i vannføring utenom i oppfyllingsperioden. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å sette vilkår om avbøtende tiltak kan ikke NVE se at den midlertidige nedtappingen er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Sortland kommune kan senke vannstanden i magasinet til dam Storvatnet med inntil 2,5 meter inntil 1.12.2020.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Det skal slippes en minstevannføring til Storvasselva på 30 l/s i hele perioden magasinet er nedtappet og under oppfylling. Kravet til minstevannføring gjelder ikke hvis vannføringen er lavere enn summen av vannuttak til drikkevann og minstevannføring, da har uttak til drikkevann prioritet.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Senkningshastigheten skal ikke overstige 15 cm/døgn.
- Tappingen av magasinet må ikke medføre vannføringer større enn middelflom i vassdraget nedstrøms.
- Perioden med lav vannstand skal gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Nedtappingen skal kunngjøres én gang lokalt før nedtappingen starter.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Sortland kommune har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland
Mattilsynet
Nordland fylkeskommune
Sortland kommune v/Brynjulv Øverby